

**Commentariorvm, Ac Dispvationvm, In Tertiam Partem
Divi Thomae. Tomi Qvinque**

Mysteria Vitæ Christi, Et Utrivsqve Adventvs Eivs Accurata Disputatione Ita
complectens, vt & Scholasticæ doctrinæ studiosis, & Diuini verbi
Concionatoribus vsui esse poßit

Suárez, Francisco

Moguntiaë, M.DC.XVI.

2 V. conuenienter fuerit Christo nomen impositum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94022](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94022)

Obseruandam legem antiquam, neq; in remedium A
originalis peccati: sed solum propter conformita-
tem ad Christum: & licet dubitando tantum pro-
cedere videatur: in eam vero sententiam inclinat,
vt ablato scandalo hoc per se malum non sit: sed
potius bonum, quia obiectum est indifferens, & fi-
nis, ad quem ordinatur bonus. Hæc sententia sine
dubio falsa est (vt D. Thom. docuit in 4. d. i. q. 2. art. 5.
q. 3. ad 3.) Ratio est, quia Christus non assumpsit cir-
cumcisionem, nisi vt ceremoniam legalem, velle
ergo Conformari Christo in vsu circumcisionis, est
re ipsa velle conformari illi in vsu ceremonie lega-
lis, quod non magis licet in circumcisione, quam in
omnibus aliis ceremoniis legis, quas Christus ser-
uauit. Quod si quis in ea actione: vel passione con-
sideret solum id quod materiale, & corporale est,
vanum est & superstitiosum velle in hoc confor-
mari Christo, si vero respiciat dolorem, & carnis
afflictionem, non licet homini in hoc conformari
Christo abscondendo, vel minimam corporis sui
partem, sicut nemini licet, vel manum sibi perfora-
re, spineam coronam capiti infigere, vt Christo con-
formetur.

D. Thom.

ARTICVLVS II.

Virum conuenienter fuerit Christo nomen im-
positum.

Ad secundum sic proceditur. Videtur, quod
inconuenienter fuerit Christo nomen im-
positum. Veritas enim Euangelica debet præ-
nuntiationi prophetica respondere. Sed Pro-
pheta aliud nomen de Christo prænuntia-
uerunt: dicitur enim Esaia septimo. Ecce Virgo concipiet, &
pariet filium, & vocabitur nomen eius Emmanuel. Et 8. Voca-
nomen eius, accelera, spolia detrahe, festina prædari. Et nono.
Vocabitur nomen eius, Admirabilis, Consiliarius, Deus, for-
tis, pater futuri seculi, Princeps pacis: & Zach. 6. dicitur, Ecce
vir, Oriens nomen eius. Ergo inconuenienter vocatum est no-
men eius Iesus.

2. Præterea Isaia 62. dicitur, Vocabitur tibi nomen no-
uum, quod os Domini nominauit: Sed hoc nomen Iesus non
est nomen nouum, sed pluribus fuit in veteri Testamento im-
positum: vt patet etiam ex ipsa genealogia Christi, Luca ter-
tio, ergo videtur, quod inconuenienter vocatum est nomen eius
Iesus.

3. Præterea, hoc nomen, Iesus salutem significat, vt pa-
tet per id, quod dicitur. Matthæi 1. Pariet filium, & vocabit
nomen eius Iesum. ipse enim saluum faciet populum a pecca-
tis eorum. Sed salus per Christum non est facta solum in cir-
cumcisione, sed etiam in præputio: vt patet per Apost. Rom. 4.
inconuenienter ergo hoc nomen fuit Christo impositum in
sua circumcissione.

Sed contra est authoritas Scriptura, in qua dicitur Luca 2.
quod postquam consummati sunt dies octo, vt circumcidere-
tur puer, vocatum est nomen eius Iesus.

Respondeo dicendum, quod nomina debent proprieta-
tibus rerum respondere. Et hoc patet in nominibus generum,
& specierum: quia, vt dicitur quarto Metaph. ratio, quam
significat nomen, est definitio, quæ designat propriam rei
naturam. Nomina autem singularium hominum semper
imponuntur ab aliqua proprietate eius, cui nomen im-
ponitur. Vel à tempore, sicut imponuntur nomina aliquo-
rum Sanctorum his, qui in eorum festis nascuntur. Vel à
cognitione: sicut cum filio imponitur nomen patris. Vel
alicuius de cognatione eius: sicut propinqui Ioannis Ba-
ptiste volebant eum vocare nomine patris sui Zachariam,
non autem Ioannem: quia nullus erat in cognatione eius,
qui vocaretur hoc nomine, vt dicitur Luca primo. Vel et-
iam ab euentu, sicut Ioseph vocauit primogenitum suum
Manasse, dicens, Obliscui fecit me Deus omnium labo-
rum meorum, Gen. quadragesimo primo. Vel etiam ex aliqua
qualitate eius, cui nomen imponitur, sicut Genes. vigesimo-
quinto dicitur, quod quia primus egressus est de vtero matris,
rufus erat, & totus (in morem pellicis) hispidus, vocatum est
nomen eius Esau, quod interpretatur rubeus. Nomina au-
tem quæ imponuntur aliquibus diuinitus, semper significant
aliquid gratuitum donum eis diuinitus datum: sicut Genes.
17. dictum est Abraham, appellaberis Abraham, quia patrem
multarum gentium constitui te. Et Matthæi 16. dictum est
Petro, Tu es Petrus, & super hanc Petram edificabo Eccle-
siam meam. Quia igitur Christo hoc munus gratia collatum
erat, vt per ipsum omnes saluarentur, ideo conuenienter vo-
catum est nomen eius Iesus, id est, Saluator, angelo hoc no-
men prænuntiante, non solum matri, sed etiam Ioseph, qui
erat futurus eius nutritus.

Ad primum ergo dicendum, quod in omnibus illis no-
minibus quodammodo significatur hoc nomen Iesus, quod
est significatio iuxta salutis. Nam in hoc quod dicitur, Em-
manuel, quod interpretatur, nobiscum Deus, designatur
causa salutis, quæ est vnio diuina, & humana natu-
ra in persona Filij Dei, per quam factum est, vt Deus
esset nobiscum, quasi particeps nostre nature. Per hoc
autem quod dicitur, Voca nomen eius, Accelera, spolia
detrahe, & cæc. designatur via, à quo nos saluauit, quæ à dia-
bolo, cuius spolia abstulit secundum illud Coloss. Expo-
lians principatus, & potestates, traxit conspicienter. In
hoc autem quod dicitur, Vocabitur nomen eius admi-
rabilis, & cæc. designatur via, & terminus nostre salutis, in
quantum, scilicet, admirabili diuinitatis consilio, & virtute,
ad hereditatem futuri seculi perducimur, in quo erit
pax perfecta filiorum Dei, sub ipso principe Deo. Quod
vero dicitur, Ecce vir, Oriens nomen eius, ad idem refer-
tur, ad quod primum, scilicet, ad incarnationis mysterium,
secundum quod exortum est in tenebris lumen rectis cor-
de.

Ad secundum dicendum, quod his, qui fuerunt ante
Christum, potuit conuenire hoc nomen Iesus, secundum
aliquam aliam rationem, puta, quia aliquam parti-
cularem, & temporalem salutem attulerunt. Sed secun-
dum rationem spirituales, & vniuersales salutis, hoc no-
men proprium est Christo, & secundum hoc dicitur esse nomen
nouum.

Ad tertium dicendum, quod sicut Genes. decimo septimo,
legitur, simul Abraham suscepit nominis impositionem à Deo
& circumcisionis mandatum. Et ideo apud Iudeos consue-
tum erat, vt ipso die circumcisionis nomina pueris im-
ponerentur, quasi ante circumcisionem perfectum esse
non habuerint. Sicut etiam nunc pueri in baptismo no-
mina imponuntur. Vnde super illud Proverborum quarto.
Ego filius fui patris mei, tenellus, & vnigenitus coram matre
mea, dicit Glof. Quare Salomon se vnigenitum coram matre
nominat, quem fratrem vterinum præcessisse Scriptura re-
stat, nisi quia ille mox natus sine nomine, quasi nunquam
esset, de vita decessit. Et ideo Christus simul cum fuit circum-
cisus, nominis impositionem accepit.

COMMENTARI VS.

Quatuor breuiter, & eleganter explicat D. Tho-
mas in hoc articulo. Primum hoc nomen Ie-
sus fuisse Christo accommodatissimum, fuit e-
nim diuinitus impositum: nomina autem, quæ di-
uinitus imponuntur, sumi solent ex aliquo mune-
re gratiæ diuinitus collato, Christo autem hoc
munus gratiæ datum est, vt scilicet fuerit omnium
Saluator. Secundum est in solutione ad primum: in
hoc nomine cetera Christi nomina, quæ in scriptu-
ris inueniuntur, mirabiliter contineri, de quare
plura in disputatione sequenti dicenda sunt. Ter-
tium est in solutione ad 2. hoc nomen, prout Chri-
sto im-

Nomen Iesu
conuenien-
ter Christo
impositum.

sto impositum est, fuisse nouum, & nunquam antea alteri impositum, quia licet ipso materiali nomine nonnulli antea insigniti fuerint, ratio autem, & etymologia nominis noua, ac singularis in Christo fuit. Alij enim dicti sunt, *Iesus*, vel propter aliquod temporale commodum, quod hominibus attulerunt, vel propter eorum imitationem, & cognationem, solus autem Christus dictus est *Iesus*, eo quod futurus erat author spiritualis vitæ, ac salutis. Iuxta quâ doctrinam explicat D. Thomas locum Isai. 62. *Vocabitur tibi nomen nouum, quod os Domini nominauit.* Quæ doctrina, & expositio consentanea est Cyril. lib. 5. de Trinit. dicenti nomen *Iesus*, esse nomen nouum Verbo impositum, carnis natiuitatem indicans, & Isaiæ vaticinium implens. Idem expressius docet idem Cyril. libro. de fide ad Theodos. prope medium. Sed licet hæc expositio probabilis sit, idem tamen Cyril. & Hieronym. non ad Christum, sed ad Ecclesiam, & spirituales populum Israel, locum illum Prophetæ referendum putant. Et quidem planus contextus literæ hoc requirit, sicut inquit: *Propter Sion non tacebo, & propter Ierusalem non quiescam, donec egrediatur, ut splendor iustus eius, & Saluator eius, ut lampas accendatur. Et videbunt gentes iustum tuum, & cuncti Reges inclinant tuum, & vocabitur tibi nomen nouum, quod os Domini nominauit.* Illud enim pronomen, *tibi*, ad Ecclesiam manifeste refert prophetiam, illi ergo noua ex ore ipsius Dei nomenclatura promittitur. Quod dicit Hieron. impletum fuisse, quando Christus dixit Petro, *Super hanc petram edificabo Ecclesiam meam.* Vnde Euseb. libr. 2. de Demonst. Euangel. Demonstrat. 49. dicit hoc nomen nouum, esse nomen Christianorum, quod à Saluatoris nostri Iesu Christi appellatione deductum in toto orbe terrarum laudibus, & favore celebratur. De quo legi potest Chryso. hom. 18. in 1. cap. Iohannis.

Quartum est in solutione ad tertium, conuenienter fuisse Christo nomen impositum in die circumcisionis, cuius literalem rationem reddit. Quia inter Iudæos ita erat in more positum, quem morem ortum esse dicit, tum ex eo, quod Abraham simul cum circumcisionis mandato nouum nomen à Deo accepit: tum etiam, quod ante circumcisionem, cum infantes non essent Deo reconciliati, non censebantur habere esse perfectum, neque nominis digni. Quæ ratio est optima, & accommodari potest impositioni nominis, quæ nunc fit in baptismo. In Christo tamen Domino locum non habet: nam secundum se ab initio conceptionis meruit, & habuit tale nomen: imo, illud *uocatum est ab angelo, priusquam in vtero conciperetur*, seruari tamen in se voluit populi sui consuetudinem. De qua re nonnulla addemus disputat. sequenti.

DISPUTATIO XV.

In duas Sectiones distributa.

De mysterio circumcisionis.

Væ ad materiâ de circumcisione spectant, non sunt hoc loco tractanda, cum de hac re ex professo disputet D. Thom. qu. 70. quænam diuina ope in sequenti tomo explicabimus. Solum ergo supponenda est historia Gen. 17. ubi Deus præceptum tradidit Abraham, eiusque posteris de circumcidendis octauo die infantibus. Quod præceptum non poterat obligare infantes, donec ad ætatem adultam peruenirent: obligabat tamen parentes, ut in filiis suis illud obseruarent. De hoc ergo præcepto videndum est, qua ratione, vel obligatione in Christo fuerit impletum, ac deinde nonnihil de nomine ei imposito dicemus. Quam disputationem, & duas proxime sequentes breuiter expediemus, quia res faciles sunt: eas tamen non omnino prætermittent. Fr. Suarez tomo 2.

Ad duximus, ut integra, ac completa doctrina traderetur.

SECTIO I.

Verum licuerit, vel decuerit Christum circumcidere.

Suppono in primis Christum non fuisse subiectum præcepto circumcisionis, seu quod idem est, parentes eius non fuisse obligatos ad circumcidendum illum, non solum, quia Deus erat, sed etiam, quia non fuerat ex semine virili, communi aliorum modo genitus (ut latius probaui tomo præcedenti, disput. 43. sectione 2.) Quod tamen perse, & ex vi illius præcepti intelligendum est, an vero propter scandalum vitandum nonnulla fuerit obligatio, dicam inferius.

Duplex ergo hinc oritur dubitandi ratio. Prior est, quia secluso præcepto Dei non liceret Iudæis filios suos circumcidere: tum quia vulnus illud in tenerrima ætate mortis periculum asferre poterat: tum etiam, quia nullius membri abscissio, vel mutilatio per se licita est, secluso Dei præcepto, vel urgente necessitate, sed in Christo cessauit diuinum præceptum, ergo non licuit hominibus diuinam eius carnem attingere, & sacratissimum sanguinem fundere.

Secunda ratio dubitandi est, quia circumcisio præcipue instituta fuit, ut esset signum fœderis inter semen Abraham, & Deum, Genes. 17. significabat autem, vel Christum venturum: erat enim quædam protestatio, & signaculum fidei Christi venturi, ut indicatur ad Rom. 4. vel spirituales circumcissionem per fidem Christi conferendam. Hæc enim ratio dabatur in membro generationis, quia Christus ex semine Abraham erat nasciturus, & quia futurus erat remedium peccati originalis, quod per circumcissionem traducitur, ergo tale signum non poterat vere applicari Christo iam nato, & natura sua à peccato immuni. Et hæc ratio efficacius probat non decuisse Christum circumcidi, & signum peccatoris assumere.

Dicendum vero est, primo sanctum, & honestum fuisse Christum circumcidi. Est conclusio de fide: nam in primis de fide certum est, Christum fuisse circumcissum. Ita enim vniuersa Ecclesia intellexit verbum illud Luc. 2. *Postquam consummati sunt dies octo, ut circumcideretur puer, vocatum est nomen eius Iesus.* Nam licet Euangelista, facta mentione diei ad circumcissionem instituti, transitum facere ad nominis impositionem, nec affirmare expresse videatur Christum fuisse circumcissum: tamen verus sensus illius loci est: *Postquam consummati sunt dies octo, id est, postquam aduenit dies octauus circumcisioni puero, inditus, & postquam in eo circumcissus est puer, illi Iesu nomen impositum est.* Ita Ammonius Alexand. in harmonia quatuor Euangeliorum, Ambrosius hic, & alij expositores. Nam quia consuetum erat, & lege præscriptum, ut infantes circumciderentur, ideo Euangelista potius id tanquam indubitatum, manifestumque supponere, quam diserte narrare visus est. Quia vero impositio nominis propria & peculiaris fuit, & ideo de illa distinctius scripsit. Quamquam si textum Græcum attendamus, in eo apertius hoc indicatur, additur enim coniunctio, & hoc modo, *Postquam consummati sunt dies octo, ut circumcideretur puer, & vocatum est nomen eius Iesus, illa enim dictio copulatiua manifeste supponit illum circumcissum esse, & præterea illi fuisse impositum nomen Iesu.*

Deinde certum etiam de fide est, licite, ac sanctè egisse eos, qui Christum circumciderunt. Primum enim B. Virgo, quæ peccare non poterat, in eum auctum consensit, iustus etiam Ioseph, tanquam nutritius, & quasi pædagogus Christi, suam in eo factam voluntatem interposuit, imo (ut aliqui volunt) circumci-

Isaia 62.

Cyril.

Hieronym.

Euseb.

Chryso.

Gen. 17.

Rom. 4.

Christus octauo die circumcissus.

Luc. 2.

Ammonius Alexand.

Gen. 17.